

GENEVA CENTRE FOR THE DEMOCRATIC CONTROL OF ARMED FORCES (DCAF)
OCCASIONAL PAPER - №5

შეიარაღებულ ძალებზე დემოკრატიული
კონტროლის ჟენევის ცენტრი (DCAF)
მიზნობრივი დოკუმენტი № 5

The Parliamentary Dimension of Defence Procurement
Requirements, Production, Cooperation and Acquisition

თავდაცვის მომარაგების საპარლამენტო განზომილება
მოთხოვნები, წარმოება, თანამშრომლობა და შესყიდვა

Dr. Willem F. van Eekelen
დოქტორი უილემ ფ. ვან ეკელენი

Geneva, March 2005
ჟენევა, 2005 წლის მარტი

About the Author

Dr. Willem F. van Eekelen started his career as a member of the Netherlands Foreign Service. He was elected to Parliament in 1977 and served as State Secretary for Defence, for European Affairs, and as Minister of Defence. He was Secretary General of the Western European Union (1989-1994) and subsequently was a Senator in the Netherlands Parliament for 8 years. He is a member of the governing boards of SIPRI and CESS and of the advisory board of DCAF. He is chairman of the European Movement in the Netherlands.

ავტორის შესახებ

დოქტორი უილემ ფ. ვან ეკელენმა თავისი კარიერა ნიდერლანდების საგარეო სამსახურში დაიწყო. 1977 წელს იგი პარლამენტის წევრად აირჩიეს და მუშაობდა თავდაცვის სახელმწიფო მდივნად, ევროპის საქმეთა სახელმწიფო მდივნად და თავდაცვის მინისტრად. იგი გახლდათ აღმოსავლეთ ევროპის კავშირის გენერალური მდივანი (1989-1994 წწ.), ხოლო მომდევნო 8 წლის განმავლობაში – ნიდერლანდების პარლამენტის სენატორი. იგი არის SIPRI-ისა და CESS-ის მმართველი საბჭოების წევრი და შეიარაღებულ ძალებზე დემოკრატიული კონტროლის საკონსულტაციო საბჭოს წევრი. იგი არის ნიდერლანდებში ევროპული მოძრაობის თავმჯდომარე.

DCAF Policy Papers are essays contributing to the policy dialogue on issues of increasing relevance to the core mission of DCAF. These essays are commissioned by DCAF. The views and opinions expressed are, however, those of the author(s) and do not necessarily reflect those of DCAF.

შეიარაღებულ ძალებზე დემოკრატიული კონტროლის შენევის ცენტრის სტრატეგიული დოკუმენტები არის ნარკვევთა კრებული, რომელიც ხელს უწყობს დიალოგს შენევის ცენტრის ძირითად მიზნებთან დაკავშირებულ საკითხებზე. ეს ნარკვევები მომზადებულია შეიარაღებულ ძალებზე დემოკრატიული კონტროლის შენევის ცენტრის მიერ. თუმცა მასში ასახული შეხედულებები და მოსაზრებები ავტორს (ავტორებს) ეკუთვნის და, შესაძლებელია, ცენტრის შეხედულებებს არ გამოხატავდნენ.

Table of Contents

List of Acronyms

Introduction	1
1. Characteristics of Defence Procurement	4
1.1. The Role of Governments	5
1.2. Compensation Transactions	6
1.3. Resource Allocation	7
2. The Role of Parliament	10
2.1. A Model Sequence	10
2.2. Obtaining Parliamentary Approval	12
3. Consolidation and Cooperation	15
3.1. The American Situation	15
3.2. The Wishes of European Industry	20
3.3. European Armaments Cooperation	24
3.4. Towards a European Security and Defence Policy	30
4. What For?	40
4.1. European Scenarios	40
4.2. American Scenarios	44
4.3. A European Armaments Agency at Last?	47
4.4. The Role of the European Commission	52
4.5. National Adjustments	57
5. Parliamentary Oversight	63
Conclusion	67
Annexes	73
1. Consultation of the European Parliament by the Foreign Minister	73
2. The Common Security and Defence Policy	74
3. Financial Provisions	77
4. Protocol on permanent structured cooperation	79
4. What You Can Do as a Parliamentarian	81
5. Oversight of defence procurement in selected NATO Member State	83
References	84

List of Acronyms

აკრონიმების ჩამონათვალი

AAF	Air-to-air refuelling ჰაერში საწვავის დამატება
AGS	Alliance Ground Surveillance (NATO) ალიანსის სახმელეთო თვალთვალი (ნატო)
C3	Command, Control and Communications ხელმძღვანელობა, კონტროლი და კომუნიკაციები
CAPS	Conventional Armaments Planning System ჩვეულებრივი შეიარაღების დაგეგმვის სისტემა
CASA	<i>Construcciones Aeronáuticas S.A.</i> (Spain) აერონავტიკის მშენებლობა (ესპანეთი)
CBRN	chemical, biological, radiological, or nuclear (weapons) ქიმიური, ბიოლოგიური, რადიოლოგიური ან ბირთვული (იარაღი)
CBS	Columbia Broadcasting System (US) კოლუმბიის სამაუწყებლო სისტემა (აშშ)
CentCom	Central Command (US) ცენტრალური ხელმძღვანელობა (აშშ)
CFSP	Common Foreign and Security Policy საერთო საგარეო და უსაფრთხოების პოლიტიკა
CIS	Command and Information Systems მეთაურობისა და საინფორმაციო სისტემები
CNAD	Conference of National Armaments Directors ეროვნული შეიარაღების დირექტორთა კონფერენცია
COARM	Council Working Group on Arms Exports (EU) საბჭოს სამუშაო ჯგუფი შეიარაღების ექსპორტის საკითხებზე (ეკ)
COSAC	Conference of European Affairs Committees ევროპულ საქმეთა კომიტეტების კონფერენცია
CSAR	Combat Search and Rescue საბრძოლო საძიებო და სამაშველო
CSCE	Conference on Security and Cooperation უსაფრთხოებისა და თანამშრომლობის კონფერენცია
CTNSP	Center for Technology and National Security Policy (US) ტექნოლოგიისა და ეროვნული უსაფრთხოების ცენტრი (აშშ)
DARPA	Defense Advanced Research Project Agency (US) თავდაცვის მონინავე კვლევების საპროექტო სააგენტო (აშშ)
DASA	DaimlerChrysler Aerospace AG (Germany) დაიმლერკრაისლერ აეროსპეისი (გერმანია)
DCAF	Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces შეიარაღებულ ძალებზე დემოკრატიული კონტროლის ჟენევის ცენტრი
DCI	Defence Capability Initiative (NATO) თავდაცვის სიმძლავრეთა ინიციატივა (ნატო)
DITB	European Domestic Defence Equipment Market ევროპის შეიარაღების ტექნიკის ადგილობრივი ბაზარი
EACC	European Airlift Coordination Cell ევროპის ავიამზიდების საკოორდინაციო ჯგუფი

EADS	European Aeronautic Defence and Space Company ევროპის აერონავტიკის თავდაცვისა და კოსმოსის კომპანია
EC	European Community ევროპის თანამეგობრობა
ECAP	European Capability Action Plan ევროპის შესაძლებლობათა სამოქმედო გეგმა
EDA	European Defence Agency ევროპის თავდაცვის სააგენტო
EDC	European Defence Community ევროპის თავდაცვის თანამეგობრობა
EDEM	European Defence Equipment Market ევროპის თავდაცვის ტექნიკის ბაზარი
EDIG	European Defence Industries Group ევროპის თავდაცვის მრეწველთა ჯგუფი
EPC	European Political Cooperation ევროპის პოლიტიკური თანამშრომლობა
ESDP	European Security and Defence Policy ევროპის უსაფრთხოებისა და თავდაცვის პოლიტიკა
ESRP	European Security Research Programme ევროპის უსაფრთხოების კვლევების პროგრამა
EU	European Union ევროპის კავშირი
EUCLID	European Programme for defence technology ევროპის თავდაცვის ტექნოლოგიის პროგრამა
EURONAD	Eurogroup of National Armament Directors შეიარაღების ეროვნულ დირექტორთა ევროჯგუფი
FA WEU	Forces Answerable to Western European Union დასავლეთ ევროპის კავშირის წინაშე ანგარიშვალდებული ძალები
FREMM	<i>Les frégates européennes multimitions (France/Italy)</i> მრავალდანიშნულების მქონე ევროპული ფრეგატები (საფრანგეთი/იტალია)
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade სატარიფო და სავაჭრო საერთო შეთანხმება
GDP	Gross Domestic Product მთლიანი შიდა პროდუქტი (მშპ)
HALE	High Altitude Long Endurance დიდი სიმაღლის ხანგრძლივი მდგრადობის
HDW	<i>Howaldtswerke-Deutsche Werft (Germany)</i> ჰოვალდსვერკე-დოიჩე ვერფტ (გერმანია)
HFC	Helsinki Force Catalogue ჰელსინკის ძალთა კატალოგი
HHC	Helsinki Headline Goal Catalogue ჰელსინკის მონინავე მიზნების კატალოგი
HPC	Helsinki Progress Catalogue ჰელსინკის პროგრესის კატალოგი
IDRMS	Integrated Defence Resource Management System ინტეგრირებული თავდაცვის რესურსების მენეჯმენტის სისტემა

IEPG	independent European Programme Group ევროპული პროგრამის დამოუკიდებელი ჯგუფი
IFOR	Implementation Force (NATO led) განმახორციელებელი ძალა (ნატო)
IGC	Inter-Governmental Conference მთავრობათშორისი კონფერენცია
IGO	Intergovernmental Organisation მთავრობათშორისი ორგანიზაცია
IISS	International Institute of Strategic Studies (UK) სტრატეგიულ კვლევათა საერთაშორისო ინსტიტუტი (გაერთიანებული სამეფო)
IMF	International Monetary Fund საერთაშორისო სავალუტო ფონდი
IPU	Inter-Parliamentary Union პარლამენტთაშორისი კავშირი
ISAF	International Security Assistance Force in Afghanistan (NATO led) ავღანეთში საერთაშორისო უსაფრთხოების მხარდამჭერი ძალა (ნატოს ხელმძღვანელობით)
ISTAR	Intelligence, Surveillance, Target Acquisition and Reconnaissance დაზვერვა, თვალთვალი, მიზნის დაპყრობა და რეკოგნოსცირება
ITAR	International Traffic in Arms Regulations იარაღით საერთაშორისო ტრაფიკის რეგულაციები
JSF	Joint Strike Fighter ერთობლივი მოიერიშე
KFOR	Kosovo Force (NATO led) კოსოვოს ძალა (ნატოს ხელმძღვანელობით)
KKR	Kohlberg, Kravis, Roberts & CO. (US) კოლბერგი, კრავისი, რობერტსი და კომპანია (აშშ)
LoI	Letter of Intent განზრახვათა წერილი
MALE	Medium Altitude Long Endurance საშუალო სიმაღლის ხანგრძლივი მდგრადობის
MBDA	Matra BAE-Dynamics Alenia (joint venture) მატრა ბაე-დინამიკს ალენია (ერთობლივი საწარმო)
MEADS	Medium Extended Air Defence System საშუალო გავრცელების საჰაერო თავდაცვის სისტემა
MoD	Ministry of Defence (UK) თავდაცვის მინისტრი (გაერთიანებული სამეფო)
MoU	Memorandum of Understanding ურთიერთგაგების მემორანდუმი
MTU	Motoren und Turbinen-Union (Germany) ძრავებისა და ტურბინების კავშირი (გერმანია)
NAD	National Armament Director ეროვნული შეიარაღების დირექტორი
NASA	National Aeronautics and Space Administration (US) ეროვნული აერონავტიკისა და კოსმოსის ადმინისტრაცია (აშშ)
NATO	North Atlantic Treaty Organisation ჩრდილოეთ ატლანტიკის ხელშეკრულების ქვეყნები

NBC	Nuclear, Biological, and Chemical ბირთვული, ბიოლოგიური და ქიმიური
NDU	National Defense University (US) ეროვნული თავდაცვის უნივერსიტეტი (აშშ)
NGO	Nongovernmental Organisation არასამთავრობო ორგანიზაცია
NIAG	NATO Industrial Advisory Group (NATO) ნატოს ინდუსტრიულ მრჩეველთა ჯგუფი (ნატო)
NIST	National Institute of Standards and Technology (US) სტანდარტებისა და ტექნოლოგიის ეროვნული ინსტიტუტი (აშშ)
NPA	NATO Parliamentary Assembly ნატოს საპარლამენტო ასამბლეა
NSF	National Science Foundation (US) ეროვნული სამეცნიერო ფონდი (აშშ)
OCCAR	(European) Organisation for Joint Armament Cooperation (ევროპის) ერთობლივი შეიარაღების თანამშრომლობის ორგანიზაცია
OSCE	Organisation for Security and Cooperation in Europe ევროპის უსაფრთხოებისა და თანამშრომლობის ორგანიზაცია
PARP	Planning and Review Process (NATO) დაგეგმვისა და გადასინჯვის პროცესი (ნატო)
PASR	Preparatory Action on Security Research (EU) უსაფრთხოების კვლევების მოსამზადებელი ქმედება (ეკ)
PGM	Precision Guided Munitions ზუსტი მიმართულების ჭურვები
POLARM	Working Group on Armaments Policy (EU) შეიარაღების პოლიტიკის სამუშაო ჯგუფი (ეკ)
PPBS	Planning, programming and budgeting system დაგეგმვის, პროგრამირებისა და საბიუჯეტო სისტემა
PSC	Political and Security Committee (EU) პოლიტიკური და უსაფრთხოების კომიტეტი (ეკ)
QMV	qualified majority voting კვალიფიციური უმრავლესობის კენჭისყრა
R&D	Research and Development კვლევები და განვითარება
RAF	Royal Air Force (UK) სამეფო საჰაერო ძალები (გაერთიანებული სამეფო)
RITA	<i>Reseau Integre de Transmissions Automatique</i> (France) ავტომატური გადაცემის ინტეგრირებული ქსელი (საფრანგეთი)
ROC	Required Operational Capabilities საჭირო ოპერატიული საშუალებები
ROOT	Responsible Ownership of Technology ტექნოლოგიის პასუხისმგებელი მფლობელი
SAGEM	<i>Société d'Application Générale d'Electricité et de Mécanique</i> (France) ელექტრონიკისა და მექანიკის გამოყენების საზოგადოება (საფრანგეთი)
S&R	Search and Rescue საძიებო და სამაშველო
SHARC	Swedish Highly Advanced Research Configuration (Sweden) შვედეთის მონინავე კვლევების კონფიგურაცია (შვედეთი)

SIPRI	Stockholm International Peace Research Institute (Sweden) შვედეთის მშვიდობის კვლევების საერთაშორისო ინსტიტუტი (შვედეთი)
SNECMA	<i>Société Nationale d'Etude et de Construction de Moteurs d'Avions</i> (France) თვითმფრინავების ძრავების კონსტრუირებისა და კვლევის ეროვნული სააგენტო (საფრანგეთი)
TBMD	Theatre Ballistic Missile Defence ბალისტიკური სარაკეტო თავდაცვა
TCAR	Transatlantic Cooperative AGS Radar ტრანსატლანტიკური კოოპერატიული AGS რადარი
TEC	Treaty Establishing the European Community ევროპის თანამეგობრობის დამფუძნებელი ხელშეკრულება
TEU	Treaty of the European Union ევროკავშირის ხელშეკრულება
TIPS	Transatlantic Industrial Proposed Solution შემოთავაზებული გადაწყვეტა ტრანსატლანტიკური ინდუსტრიის სფეროში
TRP	Technology Reinvestment Project (US) ტექნოლოგიური რეინვესტიციის პროექტი (აშშ)
UAV	Unmanned Aerial Vehicles უპილოტო საფრენი აპარატები
UK	United Kingdom გაერთიანებული სამეფო
UN	United Nations გაერო
US	United States of America ამერიკის შეერთებული შტატები (აშშ)
WEAG	Western European Armaments Group დასავლეთ ევროპის შეიარაღების ჯგუფი
WEAO	Western European Armaments Organisation დასავლეთ ევროპის შეიარაღების ორგანიზაცია
WEU	Western European Union დასავლეთ ევროპის კავშირი
WMD	Weapons of Mass Destruction მასობრივი განადგურების იარაღი